

Naam:

School:

<p>Daltoncursus voor leerkrachten</p>	<p>Competenties en bekwaamheden van een Daltonleerkracht</p>
--	---

Inleiding:

De verantwoordelijkheden van de leerkracht zijn samen te vatten door vier beroepsrollen te onderscheiden. Deze beroepsrollen worden door de leerkracht vervuld in verschillende situaties. Door de beroepsrollen en situaties (met leerlingen, collega's, omgeving en zichzelf) met elkaar in verband te brengen ontstaat er een raamwerk voor de beschrijving van lerarenbekwaamheid. Goed onderwijs heeft leerkrachten nodig die willen werken aan deze bekwaamheden: er kunnen bekwaamheidseisen worden gesteld. De bekwaamheidseisen zijn geordend naar zeven SBL¹ competenties. Deze competenties zijn aangepast, zodat het profiel van een Daltonleerkracht zichtbaar wordt.

	met leerlingen	met collega's	met omgeving	met zichzelf
Interpersoonlijk	1	5	6	7
Pedagogisch	2			
vakinhoudelijk en didactisch	3			
Organisatorisch	4			

Instructie bij het schema:

Elke competentie wordt afzonderlijk beschreven.

Dan volgt een aantal belangrijke indicatoren. Hierin wordt aangegeven hoe de competenties in de praktijk kunnen worden vertaald. Het gaat hier om voorbeelden, niet om een uitputtende lijst; er is de mogelijkheid zelf aanvullingen te geven.

Vervolgens kun je per competentie:

- benoemen hoe je je dit jaar verder in deze competentie hebt ontwikkeld.
- aangeven in welke competentie(s) je je het komende jaar verder wilt ontwikkelen en hoe je dat gaat realiseren.
- aangeven welk aspect van de betreffende competentie in *jouw* ogen specifiek belangrijk is voor het werken op *jouw* Daltonschool.

¹ <http://www.lerarenweb.nl/lerarenweb-bekwaamheid.html?sbl&artikelen&45>

1. Interpersoonlijk competent

De leerkracht geeft op een goede manier leiding; scheidt een vriendelijke en coöperatieve sfeer en brengt een open communicatie tot stand. Zo'n leraar bevordert de zelfstandigheid van de kinderen en zoekt in zijn interactie met hen een goede balans.

Hij/ zij:

- leidt en begeleidt
- stuurt en volgt
- confronteert en verzoent
- corrigeert en stimuleert
- onderwijst en leert

Indicatoren (vertaling van de competentie naar voorbeelden van gedrag in de praktijk)

1. De leerkracht maakt op positieve wijze contact met de leerlingen en zorgt dat de leerlingen onderling hetzelfde doen.
2. Geeft leiding en stimuleert eigen verantwoordelijkheid van leerlingen en geeft ze een eigen inbreng.
3. Brengt goede samenwerking tot stand; spreekt leerlingen aan op ongewenst gedrag en stimuleert gewenst gedrag.
4. Ziet ouders als *partner* en handelt daarnaar.
5. Toont verantwoordelijkheid, zelfwerkzaamheid en sociale vaardigheden in de werkomgeving.
6. ...

Geef een voorbeeld van hoe je dit jaar bezig bent geweest met de ontwikkeling van deze competentie, in de vorm van een concreet resultaat dat je hierbij hebt geboekt.

De ontwikkeling van welke indicator(en) van deze competentie vind je specifiek belangrijk voor het werken op een Daltonschool?

Welke waardering geef jij jezelf ten aanzien van deze competentie?

- Ik heb nog structurele hulp nodig
- Ik heb soms nog ondersteuning van anderen nodig
- Ik heb geen ondersteuning meer nodig
- Ik kan een ander ondersteunen

Zou je deze competentie verder willen ontwikkelen het komende jaar?

- Nee, want ...
- Ja

Geef zo specifiek mogelijk aan wat je het komende jaar wil bereiken.

2. Pedagogisch competent

De leerkracht bevordert de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen. Hij helpt hen een zelfstandig en verantwoordelijk persoon te worden.

Hij/ zij:

- kan aangeven welk pedagogisch klimaat voor Daltononderwijs wenselijk is en mogelijkheden benoemen om dit te realiseren
- geeft de begrippen verantwoordelijkheid, samenwerken en zelfstandigheid praktisch inhoud
- kan het negenveld beschrijven en met voorbeelden illustreren
- kan Daltononderwijs formuleren als vorm van adaptief en passend onderwijs

Indicatoren (vertaling van de competentie naar voorbeelden van gedrag in de praktijk)

1. De leerkracht werkt samen met leerlingen aan sociale verhoudingen en het sociale klimaat (welbevinden van de leerlingen en zichzelf).
2. Geeft veel positieve feedback.
3. Betrekt de leerlingen optimaal bij de situaties aangaande zichzelf, de ander en de school
4. Geeft leerlingen de vrijheid (te leren) eigen keuzes te maken.
5. Geeft blijk van hoge verwachtingen van leerlingen.
6. Let er op dat leerlingen verschillende rollen hebben bij het samenwerken (tutores, mentoren, maatjessysteem).
7. Toont in gedrag en taalgebruik respect voor leerlingen.
8. Bespreekt conflicten tussen leerlingen als situaties om van te leren.
9. ...

Geef een voorbeeld van hoe je dit jaar bezig bent geweest met de ontwikkeling van deze competentie, in de vorm van een concreet resultaat dat je hierbij hebt geboekt.

De ontwikkeling van welke indicator(en) van deze competentie vind je specifiek belangrijk voor het werken op een Daltonschool?

Welke waardering geef jij jezelf ten aanzien van deze competentie?

- Ik heb nog structurele hulp nodig
- Ik heb soms nog ondersteuning van anderen nodig
- Ik heb geen ondersteuning meer nodig
- Ik kan een ander ondersteunen

Zou je deze competentie verder willen ontwikkelen het komende jaar?

- Nee, want ...
- Ja

Geef zo specifiek mogelijk aan wat je het komende jaar wil bereiken.

3. Vakinhoudelijk en didactisch competent

De leerkracht helpt de leerlingen zich zodanig te ontwikkelen dat zij zich ook de kerndoelen eigen maken. De leerkracht ontwerpt een krachtige leeromgeving.

Hij/zij:

- stemt de leerinhouden en gedrag af op de leerlingen en houdt rekening met verschillen
- motiveert leerlingen voor hun leertaken en helpt om succes te ervaren en kritiek te ontvangen
- leert de leerlingen leren, ook van en met elkaar
- geeft de begrippen verantwoordelijkheid, samenwerken en zelfstandigheid praktisch inhoud
- kan het negenveld beschrijven en met voorbeelden illustreren
- kan Daltononderwijs formuleren als vorm van adaptief en passend onderwijs

Indicatoren (vertaling van de competentie naar voorbeelden van gedrag in de praktijk)

1. De leerkracht noteert systematisch vorderingen van de leerlingen systematisch en stelt daarna het onderwijsprogramma bij.
2. De leerkracht creëert passende speel- en werkactiviteiten die de leerlingen aanzetten tot zelfwerkzaamheid
3. De leerkracht biedt de leerinhouden van de vak- en vormingsgebieden, zoals omschreven in de kerndoelen aan.
4. De leerkracht differentieert in het gebruik van didactieken, didactische leer- en hulpmiddelen, waaronder ICT.
5. De leerkracht varieert in didactische werkvormen.
6. De leerkracht past nieuwe inzichten toe.
7. De leerkracht past kennis van veel voorkomende leerstoornissen en onderwijsbelemmeringen toe.
8. De leerkracht creëert activiteiten waarin leerlingen van verschillende niveaus, interesses een leeftijden samenwerken.
9. De leerkracht creëert situaties waarin leerlingen leren verantwoordelijkheid nemen en dragen.
10. ...

Geef een voorbeeld van hoe je dit jaar bezig bent geweest met de ontwikkeling van deze competentie, in de vorm van een concreet resultaat dat je hierbij hebt geboekt.

De ontwikkeling van welke indicator(en) van deze competentie vind je specifiek belangrijk voor het werken op een Daltonschool?

Welke waardering geef jij jezelf ten aanzien van deze competentie?

- Ik heb nog structurele hulp nodig
- Ik heb soms nog ondersteuning van anderen nodig
- Ik heb geen ondersteuning meer nodig
- Ik kan een ander ondersteunen

Zou je deze competentie verder willen ontwikkelen het komende jaar?

- Nee, want ...
- Ja

Geef zo specifiek mogelijk aan wat je het komende jaar wil bereiken.

4. Organisatorisch competent

De leerkracht organiseert de groep adequaat.

Hij/zij:

- zorgt voor een overzichtelijke, ordelijke, taakgerichte sfeer in de groep en activiteiten
- geeft de begrippen verantwoordelijkheid, samenwerken en zelfstandigheid praktisch inhoud
- kan het negenveld beschrijven en met voorbeelden illustreren
- kan Daltononderwijs formuleren als vorm van adaptief en passend onderwijs

Indicatoren (vertaling van de competentie naar voorbeelden van gedrag in de praktijk)

1. De leerkracht hanteert op consequente manier concrete, functionele en door leerlingen gedragen procedures en afspraken.
2. De leerkracht hanteert een voor zichzelf bruikbare vorm van time- en taakmanagement.
3. De leerkracht gebruikt organisatievormen, leermiddelen en leermaterialen die leerdoelen en leeractiviteiten ondersteunen.
4. De leeromgeving is op een veilige, ordelijke en doelmatige manier ingericht.
5. In onverwachte situaties improviseert de leerkracht zodanig dat leerlingen zich veilig blijven voelen en er effectief gewerkt en gespeeld kan blijven worden.
6. ...

Geef een voorbeeld van hoe je dit jaar bezig bent geweest met de ontwikkeling van deze competentie, in de vorm van een concreet resultaat dat je hierbij hebt geboekt.

De ontwikkeling van welke indicator(en) van deze competentie vind je specifiek belangrijk voor het werken op een Daltonschool?

Welke waardering geef jij jezelf ten aanzien van deze competentie?

- Ik heb nog structurele hulp nodig
- Ik heb soms nog ondersteuning van anderen nodig
- Ik heb geen ondersteuning meer nodig
- Ik kan een ander ondersteunen

Zou je deze competentie verder willen ontwikkelen het komende jaar?

- Nee, want ...
- Ja

Geef zo specifiek mogelijk aan wat je het komende jaar wil bereiken.

5. Competent in het samenwerken met collega's

De leerkracht zorgt ervoor dat zijn werk en dat van zijn collega's op school goed op elkaar zijn afgestemd. Hij draagt ook bij aan het goed functioneren van de totale schoolorganisatie. Daarnaast levert hij een bijdrage aan een goed pedagogisch en vakinhoudelijk-, didactisch klimaat op school.

Hij/zij:

- werkt inhoudelijk samen en communiceert
- levert een constructieve bijdrage aan teamoverleg en aan werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd om de school goed te laten functioneren
- levert een (onderzoeksmatige) bijdrage aan de ontwikkeling en verbetering van de school vanuit een gedeelde visie
- heeft kennis van relevante literatuur van het (Dalton)onderwijs en deelt deze kennis met collega's

Indicatoren (vertaling van de competentie naar voorbeelden van gedrag in de praktijk)

1. De leerkracht heeft een gemakkelijk toegankelijke administratie en registratie.
2. Deelt informatie die voor de voortgang van het werk van belang is en maakt gebruik van informatie die van anderen komt.
3. Levert een constructieve bijdrage aan verschillende vormen van overleg en samenwerking.
4. Geeft en ontvangt collegiale consultatie en neemt deel aan intervisie.
5. Toont verantwoordelijkheid voor de totale organisatie.
6. Heeft een open houding en creëert ruimte voor samenwerking.
7. ...

Geef een voorbeeld van hoe je dit jaar bezig bent geweest met de ontwikkeling van deze competentie, in de vorm van een concreet resultaat dat je hierbij hebt geboekt.

De ontwikkeling van welke indicator(en) van deze competentie vind je specifiek belangrijk voor het werken op een Daltonschool?

Welke waardering geef jij jezelf ten aanzien van deze competentie?

- Ik heb nog structurele hulp nodig
- Ik heb soms nog ondersteuning van anderen nodig
- Ik heb geen ondersteuning meer nodig
- Ik kan een ander ondersteunen

Zou je deze competentie verder willen ontwikkelen het komende jaar?

- Nee, want ...
- Ja

Geef zo specifiek mogelijk aan wat je het komende jaar wil bereiken.

6. Competent in het samenwerken met de omgeving

De leerkracht onderhoudt contact met de ouders of verzorgers van de leerlingen; levert in het belang van de kinderen zijn bijdrage aan een goede samenwerking met mensen en instellingen in de omgeving van de school

Hij/zij:

- onderhoudt goede (preventieve) contacten met de ouders of verzorgers van de leerlingen
- onderhoudt goede (preventieve) contacten met andere mensen en instellingen die ook te maken hebben met de ontwikkeling van de leerlingen

Indicatoren (vertaling van de competentie naar voorbeelden van gedrag in de praktijk)

1. De leerkracht geeft op een professionele manier aan ouders en andere belanghebbenden informatie over de leerlingen en gebruikt informatie die hij van hen krijgt.
2. Neemt op een constructieve manier deel aan overleg met mensen en instellingen buiten de school.
3. Verantwoordt zijn opvattingen en werkwijzen, met betrekking tot een leerling, professioneel aan ouders en anderen.
4. Neemt deel aan overleg met partners in en om de school.
5. Versterkt gevoelens van saamhorigheid, veiligheid en vertrouwen met partners van de school.
6. ...

Geef een voorbeeld van hoe je dit jaar bezig bent geweest met de ontwikkeling van deze competentie, in de vorm van een concreet resultaat dat je hierbij hebt geboekt.

De ontwikkeling van welke indicator(en) van deze competentie vind je specifiek belangrijk voor het werken op een Daltonschool?

Welke waardering geef jij jezelf ten aanzien van deze competentie?

- Ik heb nog structurele hulp nodig
- Ik heb soms nog ondersteuning van anderen nodig
- Ik heb geen ondersteuning meer nodig
- Ik kan een ander ondersteunen

Zou je deze competentie verder willen ontwikkelen het komende jaar?

- Nee, want ...
- Ja

Geef zo specifiek mogelijk aan wat je het komende jaar wil bereiken.

7. Competent in reflectie en ontwikkeling

De leerkracht blijft zich ontwikkelen en professionaliseren. Hij/zij denkt na over zijn beroepsopvattingen en bekwaamheid.

Hij/zij:

- weet van welke waarden, normen en onderwijskundige (Dalton)opvattingen hij uitgaat
- heeft een beeld van zijn eigen competenties, zijn sterke en zwakke kanten
- werkt op een planmatige manier aan zijn verdere ontwikkeling
- weet hoe Dalton in historisch perspectief kan worden geplaatst
- weet af van de ontwikkelingen in het Daltononderwijs in ons land en de rol van de NDV
- kan aangeven wat een leerkracht tot een Daltonleerkracht maakt

Indicatoren (vertaling van de competentie naar voorbeelden van gedrag in de praktijk)

1. De leerkracht laat gedragsverandering zien op basis van analyse van de eigen competenties.
2. Laat gedragsverandering zien op basis van actuele ontwikkelingen op het gebied van pedagogiek en didactiek.
3. Maakt bij die ontwikkeling gebruik van informatie van leerlingen, ouders en collega's.
4. Handelt in overeenstemming met de identiteit en visie van de school.
5. Stemt zijn persoonlijke ontwikkelingsplan af van zijn bekwaamheid af op het beleid van de school.
6. ...

Geef een voorbeeld van hoe je dit jaar bezig bent geweest met de ontwikkeling van deze competentie, in de vorm van een concreet resultaat dat je hierbij hebt geboekt.

De ontwikkeling van welke indicator(en) van deze competentie vind je specifiek belangrijk voor het werken op een Daltonschool?

Welke waardering geef jij jezelf ten aanzien van deze competentie?

- Ik heb nog structurele hulp nodig
- Ik heb soms nog ondersteuning van anderen nodig
- Ik heb geen ondersteuning meer nodig
- Ik kan een ander ondersteunen

Zou je deze competentie verder willen ontwikkelen het komende jaar?

- Nee, want ...
- Ja

Geef zo specifiek mogelijk aan wat je het komende jaar wil bereiken.